Černý Petr z Terezína - výtvarná soutěž pro děti a mládež

Autor: Iva Komárková
Zveřejněno: 08. 02. 2024

Výtvarná soutěž pro děti a mládež, jejímž cílem je nabídnout školám další unikátní pohled na zásadní kapitolu našich dějin, která může být uplatněna v rámci vzdělávání.

ČERNÝ PETR Z TEREZÍNA

Židovská obec Brno a centrum židovské kultury ŠTETL ve spolupráci se Základní umělecká škola Brno, Smetanova 8 vyhlašují výtvarnou soutěž na dotvoření chybějící karty k sérii hry Černý Petr, kterou z koncentračního tábora Terezín přivezl přeživší holocaustu Petr Haimann.

Do Terezína byl deportován z Brna společně s rodiči v prosinci 1941 jako tříletý chlapec. Většina českých Židů byla v té době více či méně asimilovaná, svůj původ začali mnohdy řešit až ve chvíli, kdy si museli na kabát přišít Davidovu hvězdu a byli tím vyřazeni ze společnosti. Nelze se divit, že u mnohých dospělých to vyvolalo krizi identity. Své místo ve světě hledaly také děti.

Kreslení, ale i jiné druhy tvůrčích aktivit, zaujímalo v Terezíně jisté výsadní postavení. Fungovalo zároveň i jako terapie, která pomáhala dětem lépe snášet život ve skličující každodenní realitě ghetta. Světoznámé jsou výtvarné práce dětí vedených propracovanou pedagogickou koncepcí malířky a designérky, absolventky Bauhausu Friedl Dicker Brandeisovou. V jejím pojetí byla kresba chápána jako prostředek k sebevyjádření, uvolnění fantazie a emocí. Případ architekta Petra Haimanna je ale odlišný a v jistém smyslu unikátní. Na organizovanou výuku probíhající v terezínských heimech byl v době své internace příliš malý, odborného vedení se mu tedy nedostalo.

Sám k tomu říká: „Já jsem pořád chtěl kreslit. To kreslení bylo jaksi ve mně. Vždycky mi někde sehnali nějaký papír, i tužky se tam daly sehnat z kanceláří a podobně. Takže jsem kreslil, vyplňoval jsem tím čas.“ Jeho terezínské práce vykazují zarážející vyspělost, trpělivost a známky pozorovatelského talentu. Tematicky se příliš neliší od ostatních dětských kreseb z Terezína – zachycují reálie ghetta, myšlenkové úniky do světa fantazie i vliv navštěvovaných kulturních akcí, především divadelních představení Broučků a slavného operního Brundibára.

Petr Haimann se osvobození i s rodiči dočkal v Terezíně. Zpátky do Brna kromě vlastních výtvarných prací dovezl i díla těch, kteří takové štěstí neměli. Nachází se mezi nimi i sada karet pro hru Černý Petr od neznámého autora. Kolorované perokresby na kartonových kartičkách malého formátu tvoří kromě ústředního mouřenína 14 dvojic a jednu dvojici neúplnou. Zachycují postavy představující povolání a běžné lidské činnosti mimo ghetto (kuchaře, zahradníky, sportovce, hrající si děti), ale i zástupce snového nebo pohádkového světa (prince a princezny, piráty a námořníky, klauny). Pouze jediná dvojice, příznačně označená symbolem šesticípé hvězdy, vyobrazuje terezínskou realitu – klečící žena zachycená při těžké práci a muž v uniformě táborového dozorce. Karta z neúplné dvojice představuje holčičku oblečenou v národním kroji. V rámci vyhlašované soutěže bychom ji rádi doplnili kresbou ze současnosti, karty následně vyrobili a vrátili tak hru zpět do života. Zapojení do výtvarné soutěže nabízí studentům možnost reflexe jejich vlastních cest do fantazie jako paralelu terezínských dětí unikajících alespoň v myšlenkách z uzavřeného ghetta do snového světa, který pro ně vytvořil anonymní autor Černého Petra.

Soutěž je vyhlášena pro děti a mládež ve věku 6–18 let, symbolicky v návaznosti na 27. leden, Mezinárodní den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.

Sběr soutěžních prací bude probíhat do 30. dubna 2024. O výsledcích soutěže bude rozhodovat odborná porota v čele s Ing. arch. Petrem Haimannem, z jehož majetku pochází dochované karty. Vyhlášení proběhne 31. května 2024 a výstava nejlepších prací bude zahájena 29. srpna 2024 v Institut Paměti národa Brno v rámci třetího ročníku mezinárodního festivalu židovské kultury ŠTETL FEST společně s retrospektivní výstavou Petra Haimanna zahrnující nejen jeho dětské kresby z Terezína.

V případě zájmu o zapojení do soutěže prosím kontaktujte cernypetr@zob.cz.

Zdroj:
https://edulk.docker-dev.uvminteractive.com/externi-prispevky/cerny-petr-z-terezina-vytvarna-soutez-pro-deti-a-mladez-n492972.htm